

SETKÁNÍ S KNIHOU

Nejlepší učitel na světě

Rob Buyea

Metodiku zpracovala: Bc. Markéta Kološová, Obecní knihovna Hukvaldy

Konzultace: Mgr. Alexandra Filarová

Věková kategorie: 5. – 7. ročník

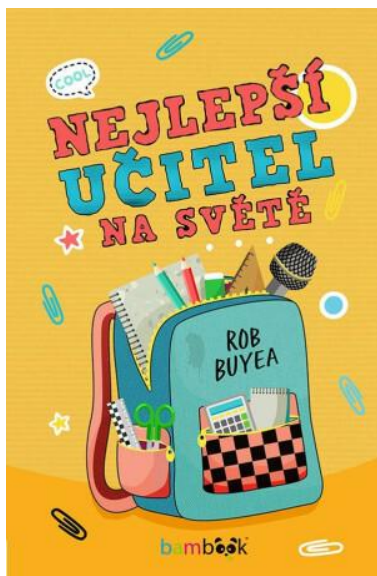
Zaměření (cíl, obsah) lekce: práce s textem, párové čtení, shrnování

Vyučovací předměty: český jazyk

Bibliografie: Buyea, Rob. Nejlepší učitel na světě. Překlad Eva Kadlecová. První vydání. Praha: Bambook, 2021. 287 stran. ISBN 978-80-271-3139-6.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Stručný obsah

Je začátek školního roku. Sedm vypravěčů je sedm spolužáků z jedné třídy a k tomu jeden učitel, který si dovede každého získat svým přístupem a dokáže třídu semknout dohromady. Co když se ale vlivem nešťastné náhody dostane do kómatu a třída dostane nového učitele? Dovedou se všichni spojit? Setkají se znovu v jedné třídě?

Sedm vypravěčů se střídá ve vyprávění a popisují dílčí události ve své třídě svými očima. Někteří mají osobní potíže v rodině, jiní si potřebují budovat sebevědomí a neuvědomují si, že tím ubližují ostatním. Do třídy přichází

nová žákyně a také nový vyučující. Jeho metody a přístup rozhodně nepatří mezi ty, na které jsou žáci zvyklí. Postupně jim ale přicházejí na chuť. Pan Rupett je učí spolupracovat a přemýšlet v souvislostech. Uzdraví se oblíbený učitel?

Kniha získala mnoho ocenění a byla nominována na knižní ceny v USA.

O autorovi

Rob Buyea je americký autor beletrie pro děti nejlépe známý pro svou sérii románů Mr. Terupt. V roce 2011 vyhrál E. B. White Read Aloud Award za film Kvůli panu Teruptovi. Nyní je autorem na plný úvazek a žije se svou ženou, třemi dcerami a dvěma psy v North Andover, Massachusetts.

zdroj: www.robbuyea.com

Předpokládaná délka práce s knihou – 2 vyučovací hodiny českého jazyka (samostatné i navazující).

První vyučovací hodina

Cíle: Žák umí shrnout informace z textu, žák analyzuje text a předvídá vývoj.

EVOKACE

- 1) Hledáme slovo - do dvojice dostanou žáci papír s obrázky a slovy (pracovní list č. 1), na základě těchto indicií mají najít hledané slovo a napsat jej na papír. Nikdo nevykřikuje. Pedagog chodí po třídě a kontroluje, kdo našel hledané slovo (UČITEL). *(Pozor, při tisku materiálů dbáme na to, aby nezůstal v záhlaví stránky název knihy.)*
- 2) Otázka k diskuzi - Jaké vlastnosti či předpoklady by měl mít člověk, který se chce stát dobrým učitelem? Nejprve spolu diskutují žáci ve dvojicích, následně se spojí vždy dvě dvojice a mohou se obohacovat názory ostatních. Na závěr dáme prostor každé skupince, aby řekla, co je podle nich nejdůležitější.

UVĚDOMĚNÍ

- 1) Shrnutí textu
Nejprve vysvětlíme, co to znamená shrnout text. Základní body napíšeme na tabuli (klidně v průběhu předchozí aktivity):
Shrnutí: - je souhrn faktů = hlavní myšlenky
 - zobecňuje, tj. vynechává konkrétní příklady
 - je stručné
 - používá vlastní slova
U nižších ročníků můžeme pro jistotu vložit i ukázkový text.
- 2) Párové čtení
Žáci dostanou pracovní list č. 2 - každý svůj, ale pracovat budou ve dvojicích. Vysvětlíme zadání. Budou si postupně číst uvedené odstavce. Pod každý z nich dopíší shrnutí informací obsažených v textu. Shrnutí vymýšlejí střídavě, každý k jednomu odstavci. Dokud nemají napsané shrnutí, neposunují se ve čtení textu dál.
Pro ty, kteří by byli s prací hotoví výrazně dříve než ostatní, je uveden bonusový úkol.
Společně si přečteme naše shrnutí (stačí jedna verze ke každému odstavci), společně zhodnotíme, zda shrnutí mělo všechny patřičné náležitosti.

REFLEXE

Formulace vlastní představy o postavě Petra. Srovnání s představou o sobě sama ve vztahu k učitelům a škole prostřednictvím Vennova diagramu.

Pracovní listy pro žáky

List č. 1

- 1) **Hledáme slovo.** Pomocí indicií - slov a obrázků - zjisti, které slovo to je:

Hledané slovo: _____

- 2) **Otázka k diskuzi:** (Práce ve dvojicích)

Pracovní list č. 2 - Nejlepší učitel na světě - Párové čtení

Září – Petr

Máme tu smůlu, že s námi na tomhle světě žijí učitelé, ale jelikož s tím nic nenaděláme, nezbyvá než doufat, že místo toho starého nudného páprdy dostaneme někoho úplně nového. Noví učitelé ještě neznají pravidla, takže vám u nich projdou věci, za které by vám ti staří dali co proto. Taková je moje teorie. A tak jsem se na začátek páté třídy docela těšil, protože k nám měl přijít pan učitel "bažant" - chlapík jménem Rupett. Rozhodl jsem se ho hned otestovat.

Když je propustka na záchod volně k mání, stačí si ji jen vzít a jít. Letos byly záchody naproti přes chodbu. Vždycky to je nejjednodušší způsob, jak se vyhnout učení. A musím říct, že v tomhle dovedu být vážně dobrý. Beru si kartičku v jednom kuse a učitelé si toho nikdy nevšimnou. A jak už jsem řekl, pan Rupett byl nováček, takže jsem věděl, že mě nemůže natchytat. (s. 13)

Krátké shrnutí:

Listopad – Petr

Byla ohnutá nad zemí a počítala stébla trávy. Byla to dokonalá příležitost. Pan R zrovna pomáhal někomu jinému, takže jsem věděl, že mě nechytí při činu. Zkušeně jsem chytil karton do ruky, trochu pokrčil kolena a vypustil svůj létající talíř. Proletěl vzduchem přesně jako řízená střela z bitevního letadla.

Zásah!

„Jau!“ zaječela Lexi. „Můj zadek!“

Málem jsem umřel smíchy. Smál jsem se tak, že jsem upadl na kolena. Nemohl jsem přestat. Nemohl jsem popadnout dech. A smála se i spousta dalších dětí. Lexi vykřikovala něco o svém zadku a o tom, že jsem pitomec. Každý, komu ta sranda utekla, se vyptával: „Co se stalo? Co je?“ Každý kromě pana R.

Ten šel rovnou k Lexi, aby zjistil, jestli jí něco není. Učitel většinou prohlíží dětem místa, která je bolí, ale mám za to, že v tomhle případě se do toho panu R moc nechtělo. „Petře, to není legrace,“ řekl mi. „Mohl jsi někoho poranit. Máš štěstí, že nikoho netrefil do oka. Jdi si sednout.“ A tak jsem si sedl. O nic nešlo. A kdybyste tam byli, dali byste mi za pravdu - bylo to superlegrační. (s. 65)

Krátké shrnutí:

Prosinec – Petr

Minulý měsíc nám pan R řekl, že si máme přečíst nějakou hloupou knížku a chodit trávit čas s retardy. Aspoň ze začátku jsem si to tak myslel. Vždycky jsem to tak viděl. Speciální třída je to místo ve škole, kam chodí retardi. Myslím, že to byl Jakub, kvůli komu jsem změnil názor. Chci říct, že *Léto s labutěmi* bylo dobré - celkem -, ale speciální třída vypadala úplně jinak, než jsem si představoval.

Děti tam byly nakonec bezva - hlavně Jakub. Když se něco vysypalo na podlahu nebo když se na stůl položila hromada věcí, vždycky poznal přesně, kolik jich je, stačilo mu jen se na ně podívat. No vážně, řekl vám to hned. Bez počítání. A bylo jedno, kolik jich bylo - 312 vidliček, 813 kousků Lega. Vždycky to měl správně. (s. 91)

Krátké shrnutí:

Únor – Petr

Konečně jsme byli venku. Sníh byl dokonalý. Takový ten, co drží pohromadě a dělají se z něj super sněhové koule. Cestou ke hřišti jsem ho nabral plnou hrst a pořádně ji umačkal. „Žádné sněhové koule,” upozornil nás pan R, ještě než jsme šli ven. Došli jsme k rohu a já si kouli strčil do kapsy. Byla příliš dokonalá na to, abych ji jen tak zahodil. Nechystal jsem se s ní házet. Vběhl jsem na nedotčené hřiště. Taky bylo dokonalé. Přímo uprostřed byla velká hromada sněhu, na kterou jsme mohli šplhat.

... Nevím přesně, jak se to stalo, ale pak někdo srazil na zem mě. Sledoval jsem Lexi, když mě někdo zezadu nabral ramenem. Spadl jsem z hromady a přistál na břiše. Lexi se rozběhla a kopla mi sníh do tváře. Rozzuřilo mě to. Jedna věc je vyválet někoho ve sněhu, ale kopnout mu sníh do obličeje... to je prostě moc. Měl jsem vztek. (s. 141)

Krátké shrnutí:

Únor – Denis

Petr si to zasloužil. Pěkně jsem ho dostal a Luky taky. Říká se, že ve válce je dovolený všechno. Petr není žádný ufňukánek, ale jak jsme se proti němu spolčili všichni, už toho na něj bylo moc. Šíleně se rozzuřil a mrštil tou sněhovou koulí. (s. 147)

Krátké shrnutí:

Květen – Petr

Operace. Operace mozku. Nemohl jsem uvěřit, že musel jít na operaci mozku. A jen kvůli mně. Kvůli sněhové kouli, kterou jsem hodil. Moje myšlenky vždycky skončily právě u toho. „Vzpomínám, jak jsem hodil ten karton. Pan R mi řekl pár věcí, ale to bylo všechno. Vzpomínám na tu louži na podlaze. Taky řekl jen pár slov a nic víc. Myslel jsem, že se mi nikdy nic nestane. Hodil jsem tu kouli. Ať říkáte, co říkáte, byla to moje vina. Vždycky bude.” Přestal jsem mluvit, abych zahnal slzy. „Omlouvám se,” řekl jsem a rozhlédl se po všech, co tu byli. „Mrzí mě, že kvůli mně musíte bejt tady.” Neměli čas mi odpovědět, protože do čekárny přišel další doktor - a tentokrát to byl ten náš. (s. 244)

Krátké shrnutí:

Pracovní list č. 2 - Nejlepší učitel na světě - Reflexe

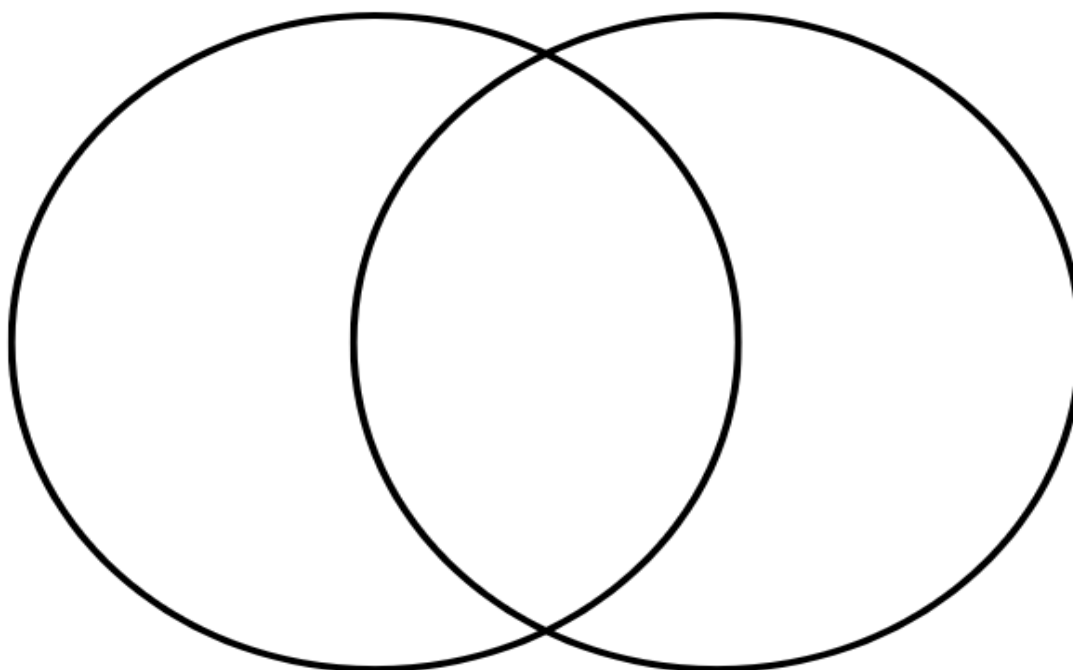
Bonusové otázky:

a) Kolik ze sedmi vypravěčů z řad žáků je ve vybraných ukázkách?

b) Jaký je Petr na začátku a jaký je na konci příběhu?

c) Dovedeš ve zkratce naznačit, jak by mohl celý příběh dopadnout?

Zapiš do jednoho kruhu jaký je podle tebe Petr a do druhého jaký/á jsi ty. To, co máte společné, napiš do prostřední části, kde se kruhy překrývají:

Druhá vyučovací hodina:

Cíle: Žák roztřídí na základě analýzy textu postavy, žák chápe princip počítání písmen a aplikuje jej, žák systematicky pracuje s informacemi.

EVOKACE

- 1) Připomeneme děj knihy z pohledu Petra, který jsme zpracovávali v minulé hodině.

UVĚDOMĚNÍ

- 1) Přiřazování - analýza promluv postav

Žáci budou pracovat ve dvojicích. Do každé dvojice dostanou nastříhané lístečky. Jejich úkolem je přiřadit promluvy k jednotlivým vypravěčům na základě uvedených indicií. (List k rozstříhání je na str. 9 metodiky k této knize.)

Správné řešení: 4 a, 6 b, 1 c, 3 d, 5 e, 2 f

- 2) Nahrazení výrazů - pracovní list č. 3

Žáci mají nahradit vybrané věty vlastními slovy, aniž by věta ztratila svůj smysl.

- 3) Stovkové slovo - práce s jazykem

Přečteme žákům ukázkou z knihy (s. 20). Na pracovních listech máme tabulku abecedy s hodnotami jednotlivých písmen. Úkolem dvojic je najít slovo s hodnotou 100.

Ukázka: (Lukáš, s. 20)

Školu mám rád. Jsem v ní dobrý. Dostávám samé jedničky. Takže když pak Rupett ohlásil náš první matematický projekt, těšil jsem se. Dolarová slova byla praštěná. Rozhodně to nebyl učebnicový úkol jako všechny ostatní, co jsem kdy dostal. Ani zdaleka ne! Měli jsme předpokládat, že písmeno a má cenu jednoho centu, b dvou centů, c tří centů a tak dále, až do z, které mělo cenu dvaceti šesti centů. Úkolem bylo přijít na slova, která při sečtení písmenkových hodnot dávala hodnotu jednoho dolaru. Ani devadesát devět centů, ani jeden dolar a jeden cent, ale přesně jeden dolar. Pan Rupett nám dal dost času. Chtěl si být jistý, že rozumíme zadání, a říkal, že je zvědavý, kdo dokáže vymyslet dolarové slovo jako první. (stačí takto, v případě dostatečného času můžeme dočíst celý Lukášův úsek do strany 23)

REFLEXE

- 1) Zamyšlení: Jaký by měl být v ideálním případě učitel, díky kterému by mě škola bavila? Nejprve každý sám, následně ve dvojici a někteří mohou i nahlas.
- 2) Akrostich na slovo UČITEL. (Akrostich je básnický útvar, v němž počáteční písmena jednotlivých veršů dávají dohromady zadané slovo.)

Pracovní listy pro žáky

List č. 3 - Nejlepší učitel na světě

1) Přepište následující věty svými slovy, aniž by se změnil smysl věty:

Nevystrkovala jsem hlavu a často se dívala do země.

Alexa se hned pasovala do funkce manažerky naší skupiny.

Babičku mám ráda, ale někdy je jako kus železa.

Celý den jsem bojovala se slzami, a teď jsem brečela jako želva.

Ta slova mi úplně vytančila z pusy.

2) Stovkové slovo - podle tabulky níže zkus hledat slovo, které má součet hodnot jednotlivých písmen přesně 100. Neberte ohled na diakritiku.

A	B	C	D	E	F	G	H	CH	I	J	K	L	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	

př. UCITEL = $22+3+10+21+5+13 = 74$

Pracovní list č. 3 - Reflexe

3) Jaký by měl být v ideálním případě učitel, aby tě škola bavila?

4) Napiš akrostich na slovo UČITEL/ka. Každý řádek začíná konkrétním písmenem tohoto slova:

U

Č

I

T

E

L

K

A

Tento materiál vznikl v rámci projektu Místní akční plán Frýdek-Místek IV a je veřejně dostupný pod otevřenou licencí Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0), která umožňuje jeho volné šíření a úpravy za podmínky uvedení autora a zachování stejné licence.